

INSTITUTUL DE ECONOMIE, FINANTE ȘI STATISTICĂ

APROB: _____

Doctor habilitat **Alexandru STRATAN**
Director al Institutului de Economie,
Finanțe și Statistică:

Aprobată la Consiliul științific al IEFS:
“ ” _____ 2010

(L.Ș)

PROGRAMA

examenului de admitere la doctorat

la specialitatea 08.00.10 Finanțe; monedă; credit

Chișinău 2010

Autori:

1. Iliadi Gheorghe, dr., hab., prof. cerc.;
2. Tatiana Manole, dr., hab., prof. univ.;
3. Starițina Ludmila dr., c.ș.s;
4. Timuș Angela, dr, conf. cerc.;
5. Timuș Victoria, dr.;

Recenzenți:

Elena Fuior, dr., conf.univ., șef catedră „Finanțe și Bănci”, UCCM;
Nadejda Botnari, dr., conf.univ., șef catedră „Finanțe și Asigurări”, ASEM

Programa a fost examinată și recomandată

de Seminarul științific de profil:

08.00.05 – Economie și management (în ramură),

08.00.10 – Finanțe; monedă; credit

Președinte:

Doctor habilitat **Tudor BAJURA**

„ „ _____ 20__

I RECOMANDĂRI METODICE GENERALE

Doctoratul reprezintă o formă de învățământ post-universitar, superioară masteratului, care se organizează în scopul pregătirii cadrelor științifice de înaltă calificare. Studiile doctorale sunt organizate și se desfășoară conform cerințelor stabilite în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea doctoratului și a postdoctoratului (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 173, 18 februarie 2008).

Programa de pregătire doctorală la specialitatea 08.00.10 – Finanțe; monedă; credit presupune efectuarea studiilor aprofundate a teoriei și metodologiei în materie de finanțe, monedă, bănci, fiscalitate, piețe de capital și asigurări, cercetarea principiilor, politicilor, mecanismelor și pârghiilor de gestiune a raporturilor financiare, monetare și fiscale, realizarea investigațiilor privind practica națională și internațională în domeniul dat. Programa are ca scop valorificarea potențialului științific obținut în cadrul studiilor superioare și de masterat, dezvoltarea abilităților de analiză și cercetare științifică, realizarea de excelență în cercetarea fundamentală și aplicativă la specialitatea nominalizată.

În contextul concursului la studiile de doctorat, specialitatea 08.00.10 – Finanțe; monedă; credit, competitorii vor fi evaluați, conform criteriilor:

- ✓ Cunoștințe teoretice și metodologice fundamentale în finanțe, monedă, bănci, piețe de capital și asigurări, în abordări clasice și moderne;
- ✓ Aptitudini de cunoaștere și analiză complexă și coerentă a sistemelor, politicilor, mecanismelor și pârghiilor financiare și monetare;
- ✓ Capacități de îmbinare a teoriei și practicii economice, adaptarea principiilor, tehnicilor și modelelor cunoscute la condițiile Republicii Moldova, identificarea factorilor determinanți și formularea concluziilor logice respective;
- ✓ Cunoașterea legislației și a actelor normative în domeniu.

II CONȚINUTUL PROGRAMEI

COMPARTIMENTUL 1 „Finanțele întreprinderii și management financiar”

1. **Conținutul finanțelor întreprinderii:** definirea finanțelor întreprinderii, sistemul de relații financiare dintre întreprindere și mediu, funcțiile finanțelor întreprinderii, principii de organizare a activității financiare, factori de influențare asupra procesului de organizare a activității financiare la întreprindere.
2. **Politica financiară a întreprinderii:** conținut, obiective. Componentele politicii financiare a întreprinderii. Capitalul întreprinderii: concept, forme de manifestare, nevoia de capital, factorii obiectivi care determină mărimea capitalurilor la nivel de întreprindere; costul capitalului: definiția, modele de calcul a costului capitalului propriu și împrumutat; costul mediu ponderat al capitalului: definiția și modul de calcul.
3. **Politica de finanțare a întreprinderii:** concept, surse de finanțare: capital propriu și împrumutat, modalități de majorare a capitalului propriu; modalități de finanțare prin împrumuturi: bancare, obligatare, financiare, comerciale, alte datorii; leasing: noțiune, tipuri și caracteristică.
4. **Structura financiară a întreprinderii:** noțiune, elemente structurale; structura financiară optimă: concept, criterii de optimizare; indicatorii de îndatorare; determinarea posibilităților de îndatorare și a capacității maxime de îndatorare; levierul financiar, efectul de levier financiar; factorii care influențează formarea structurii financiare.
5. **Mijloacele fixe ale întreprinderii:** caracteristica generală, tipuri de uzură, durata de funcționare utilă, valoarea reziduală, metode de calcul a uzurii: metoda liniară, proporțională, soldului degresiv, ratei descrescătoare; indicatori de apreciere a eficienței mijloacelor fixe: indicatori de structură, gradul de folosință, randamentul mijloacelor fixe; surse de finanțare a mijloacelor fixe.
6. **Activele curente și eficiența utilizării acestora:** caracteristica generală a activelor curente și structura acestora; indicatori de apreciere a eficienței utilizării activelor curente; efectele încetinirii sau accelerării vitezei de rotație a activelor curente; direcții și măsuri de accelerare a vitezei de rotație a activelor curente (în faza de aprovizionare, producție, comercializare); surse de finanțare a activelor curente: datorii pe termen scurt, fondul de rulment, politici de gestiune a fondului de rulment. Gestiunea stocurilor: stocuri și gestiunea lor: definiția financiară a stocurilor, avantajele și dezavantajele generate de insuficiența de stoc sau de existența unor stocuri excesive; costuri generate de deținerea stocurilor; metode și politici de gestiune a stocurilor.
7. **Organizarea circulației bănești la întreprindere:** motivația deținerii de către întreprindere a mijloacelor bănești; avantajele și dezavantajele deținerii numerarului de către întreprindere; conținutul și obiectivele trezoreriei; determinarea soldului optim de numerar: modelul Baumol, modelul Miller-Orr; previziunea trezoreriei. Gestiunea încasărilor și plăților la nivel de întreprindere: structura încasărilor și plăților, obiectivul și conținutul gestiunii acestora; metode de gestiune a creanțelor: metode de studiere și selectare a clienților, de control a acestora; metoda indicatorilor de analiză a clienților.
8. **Pasivele curente și eficiența utilizării acestora :** principii de bază ale finanțării pe termen scurt, definiția, caracteristica și clasificarea pasivelor stabile; abordările politicii de fond de rulment, tipuri de împrumuturi pe termen scurt, metode netradiționale de finanțare pe termen scurt. Politica de credit a întreprinderii: conținutul și necesitatea ei; formele, modalitățile de determinare a eficienței. Politica investițională a întreprinderii: conținutul și necesitatea ei; esența, clasificarea, modalitățile de determinare a eficienței. Sursele de finanțare a investițiilor în cadrul întreprinderii.
9. **Analiza financiară a întreprinderii:** necesitatea și obiectivele analizei financiare, funcțiile analizei financiare, metode de analiză financiară; sistemul de indicatori utilizați în analiza financiară: rentabilitatea (vânzărilor, activelor, resurselor consumate, financiară) și măsuri de

- sporire a indicatorilor, lichiditatea (rata lichidității imediate, curente, intermediară) și solvabilitatea întreprinderii.
10. **Evaluarea financiară a întreprinderii:** conținut, abordări și metode de evaluare. Evaluarea în scopul lichidării întreprinderii. Diagnosticul financiar ca etapă preliminară a procesului de evaluare.
 11. **Planificarea financiară și echilibrul financiar al întreprinderii:** funcțiile, obiectivele și metodele previziunii financiare, aplicarea modelului Du Pont în fundamentarea financiară a deciziilor strategice la nivel de întreprindere. **Condițiile asigurării echilibrului financiar.**
 12. **Gestiunea întreprinderii în situații de criză:** noțiune, fazele, cauzele și metodele de previziune a falimentului, metode de gestiune a situațiilor de criză. Insolvabilitatea întreprinderii: definiția, situații de insolvabilitate; restructurarea: concept, metode și tehnici de restructurare a întreprinderilor insolabile conform legislației Republicii Moldova. Reorganizarea întreprinderii: definiția și metodele aplicate în Republica Moldova. Lichidarea întreprinderii: definiția, condițiile și procedura de lichidare. Tehnici de reorganizare a întreprinderilor: fuziuni, achiziții, divizări.

COMPARTIMENTUL 2 „Finanțe publice și fiscalitate”

1. **Procese și fluxuri financiare:** relații financiare, finanțe publice și finanțe private: asemănări și deosebiri. Relații de credit; Relații de asigurări și reasigurări. Echilibrul financiar. Politică financiară. Structura financiară a firmei.
2. **Mecanismul financiar** - concept și elementele componente, caracteristica sistemului financiar – element de bază al mecanismului financiar, pârghiile economico-financiare, planificarea financiară, controlul financiar, organe cu funcții în domeniul finanțelor publice, dreptul financiar
3. **Sistemul cheltuielilor publice:** esența economică, clasificarea cheltuielilor publice, analiza structurală și dinamica cheltuielilor publice. Tendințe în evoluția cheltuielilor publice în condițiile actuale.
4. **Sistemul veniturilor publice.** Impunerea fiscală și principiile ei: caracteristicile, dimensiunea social- economică al impozitelor și rolul lor în statele moderne. Clasificarea impozitelor. Așezarea și perceperea impozitelor. Metode de impunere.
5. **Impozite directe.** Tipologia impozitelor directe. **Impozitul pe venit.** Subiecții și obiectul impunerii. Cotele, înlesnirile și metode de calcul a impozitului pe venit pentru persoanele fizice și juridice. **Declarația privind impozitul pe venit.** **Impozitul pe avere.**
6. **Impozite indirecte.** Tipologia impozitelor directe. Taxa pe valoarea adăugată. Subiecții și obiectele impunerii. Calcularea bazei impozabile. Cotele TVA. Livrări scutite de TVA. Administrarea și prezentarea declarației TVA. Accizele: subiecții și obiectele impunerii. Înlesniri la plata accizelor. Administrarea accizelor.
7. **Bugetul de stat:** concept, funcții, principii bugetare. **Sistemul bugetar:** concept, tipurile sistemelor bugetare și particularități în RM. Politică bugetar – fiscală a statului: scopurile și instrumentele, caracteristica generală a componentelor.
8. **Procesul bugetar:** noțiune și trăsături, fazele procesului bugetar, caracteristica și conținutul lor. Particularitățile procesului bugetar în RM.
9. **Sistemul fiscal al RM.** Sistemul de impozite și taxe. Organele cu atribuție de administrare fiscală. Legislația fiscală a RM. Reforma fiscală în RM.
10. **Administrația publică locală:** structura, atribuțiile în domeniul finanțelor. Delimitarea competențelor la încasarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor. Relațiile inter-bugetare. Metodologia de calcul a transferurilor.

COMPARTIMENTUL 3 „Asigurări și reasigurări”

1. **Activitatea de asigurare:** evoluția conceptului de asigurare, definiția asigurărilor, necesitatea, rolul, principiile, forme de protecție împotriva acțiunii forțelor distructive ale naturii și a accidentelor, tipuri de fonduri de asigurare, asigurarea ca o categorie economică, funcțiile principale și secundare, criteriile de clasificare a asigurărilor, definiția contractului de asigurare, caracterele juridice, elementele de bază a contractului de asigurare, efectele, modalitățile de încetare a contractului de asigurare, noțiunile de bază din domeniul asigurărilor, cadrul legal.
2. **Organizarea activității de asigurare:** tipuri de societăți de asigurări, structura organizatorică a societății, caracteristica departamentelor în cadrul companiei de asigurări, licențierea asigurătorilor, condițiile și modalitatea de înregistrare a unei societăți de asigurări.
3. **Gestiunea financiară a asigurătorilor:** veniturile și cheltuielile asigurătorilor, gestiunea fondurilor și rezervelor de asigurare, solvabilitatea, statistica actuarială în asigurări, caracteristica indicatorilor de apreciere a eficienței activității de asigurare.
4. **Piața asigurărilor și modalitățile de supraveghere a activității de asigurare:** noțiunea și elementele pieței asigurărilor, analiza indicatorilor ce caracterizează piața asigurărilor, cercetarea și strategiile de marketing în asigurări, autoritatea de supraveghere a asigurărilor.
5. **Asigurarea răspunderii civile:** forme, obiecte, riscuri, aspecte juridice, evaluare, obligațiuni, efecte sociale, prima de asigurare, drepturile și obligațiile părților, esența asigurărilor de răspundere civilă, particularitățile asigurărilor de răspundere civilă, modalități de determinare a primei de asigurare, asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule, tipuri de asigurare de răspundere civilă la nivel național și internațional.
6. **Asigurări de bunuri:** obiecte, riscuri, aspecte juridice, evoluție, tipuri, contracte și contractanți, obligațiuni și drepturi, efecte, particularități în Republica Moldova. Cazuri de asigurare și tipuri de riscuri în asigurarea de bunuri. Modalitatea de încheiere a contractului de asigurare, durata asigurării, determinare primei de asigurare și a sumei asigurate, importanța asigurărilor din agricultură, obiectul asigurărilor din agricultură, riscurile pentru care asigurătorii oferă protecție, încheierea contractului de asigurare, efectele contractului de asigurare, constatarea și evaluarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirii de asigurare, principiile de calcul a despăgubirii.
7. **Asigurarea transportului terestru:** esența asigurărilor de transport terestru, riscuri, aspecte juridice, evaluare, contracte, obligațiuni, drepturi, particularitățile asigurărilor de transport terestru, asigurarea maritimă, asigurarea aeronavelor, modalitatea de încheiere a contractului de asigurare, asigurarea CASCO, asigurarea CARGO, particularități de asigurarea în Republica Moldova;.
8. **Asigurări de persoane:** esența și destinația asigurărilor de persoane, tipurile de riscuri în cadrul asigurărilor de persoane, modalitatea de încheiere a contractului de asigurare, elementele generale ale mecanismului asigurărilor de viață, condițiile generale și particularitățile asigurărilor de persoane.
9. **Reasigurări:** apariția și evoluția, necesitatea și conținut economic, forme și metode de reasigurare, însemnătatea reasigurărilor, funcții; organizarea activității de reasigurare în Republica Moldova.
10. **Asigurarea riscurilor financiare:** esența și destinația asigurării riscurilor financiare, tipuri de asigurări, durata asigurării, determinare primei de asigurare și a sumei asigurate, obligațiile părților, stabilirea mărimii și plății despăgubirii de asigurare, principiile de calcul a despăgubirii.

COMPARTIMENTUL 4 „Monedă și politici monetare”

1. **Moneda:** Conceptul de monedă, necesitatea și apariția monedei, etapele evoluției, clasificarea semnelor monetare. Formele monedei, puterea de cumpărare a monedei. Funcțiile monedei: ca mijloc de circulație; etalon al valorii; instrument de rezervă a valorii etc.
2. **Masa monetară:** Noțiune, structura și dinamica masei monetare. Viteza de circulație a monedei. Indicatorii monetari; agregatele monetare. Agregatele monetare în Republica Moldova: particularitățile calculării.
3. **Teorii monetare:** Teoria cantitativă tradițională; variante moderne ale teoriei cantitative; teoria veniturilor și modelul lui Keynes; teoria neoclasică și prostkeynesismul. Monetarismul și eșecul teoriilor monetariste la sfârșitul secolului al XX-lea.
4. **Sisteme monetare:** Unitatea monetară; etalonul monetar; tipuri de sisteme monetare. Mecanismul emiterii și punerii în circulație a monedei. Convertibilitatea monetară. Sistemul monetar actual al Republicii Moldova și evoluția acestuia.
5. **Sistemul bancar:** Caracteristica sistemelor bancare. Sistemul bancar al Republicii Moldova. Instituții financiar-creditare speciale. Legislația bancară în Republica Moldova.
6. **Banca Centrală:** Caracteristica generală, particularitățile Băncilor Centrale în diferite țări. Originea, statutul și structura Băncii Naționale a Moldovei. Funcțiile B.N.M. Reglementarea activității B.N.M.
7. **Băncile comerciale:** Esența și caracteristica generală. Rolul băncilor comerciale în economia națională. Funcțiile băncilor comerciale. Principiile de activitate. Clasificarea băncilor comerciale.
8. **Piața monetară:** Caracteristica generală. Componentele pieței monetare. Principiile de funcționare și rolul pieței monetare în creația monetară. Creația monetară scripturală: geneza monedei scripturale, multiplicatorul creditului, multiplicatorul monetar. Analiza creației monetare în Republica Moldova.
9. **Politica monetară și instrumentele de politică monetară:** Conceptul și obiectivele politicii monetare. Instrumentele de politică monetară. Reglementarea monetară: efectuarea operațiunilor pe piața liberă; manevrarea taxei scontului; modificarea ratei rezervelor obligatorii, intervenții pe piața valutară. Realizarea politicii monetare în Republica Moldova.
10. **Inflația:** Conceptul de inflație. Cauzele și formele inflației. Efectele economice și sociale ale inflației. Politici anti-inflaționiste. Politica anti-inflaționistă în Republica Moldova și evoluția acesteia.

COMPARTIMENTUL 5 „Activitatea bancară”

1. **Sistemul bancar:** Noțiune, elementele sistemului bancar. **Banca Centrală:** caracteristica generală; funcțiile; activitățile; rolul. Băncile comerciale: esență, funcții, structura organizatorică și factorii care o determină. Principalele operațiuni active și pasive ale băncilor comerciale.
2. **Managementul bancar:** Noțiune, conținutul, specificul, scopurile și rolul managementului bancar. Direcțiile principale ale managementului bancar: managementul capitalului propriu; managementul angajamentelor băncii; managementul operațiunilor active; managementul riscurilor bancare; managementul personalului etc.
3. **Marketingul bancar:** Noțiune; conținutul, specificul, scopurile și rolul marketingului bancar. Metode de organizare a marketingului la bănci. Complexul marketingului la bănci.
4. **Lichiditatea și solvabilitatea băncii comerciale:** Noțiune; caracteristica și rolul solvabilității și lichidității bilanțului băncii comerciale. Dirijarea solvabilității la nivel macro și micro (rezervarea obligatorie; asigurarea depozitelor; suficiența de capital; mărirea optimală a creditului acordat unui beneficiar, indicatorii lichidității și solvabilității etc.). Situația privind lichiditatea și solvabilitatea băncilor comerciale din Republica Moldova la

- etapa actuală.
5. **Resursele bancare;** Noțiune și caracteristica resurselor bancare. Sursele formării și structura resurselor proprii ale băncii. Caracteristica și nivelul resurselor depozitare ale băncii comerciale. Atragerea resurselor nedepozitare la bancă: emiterea hârtiilor de valoare, atragerea centralizată și descentralizată. Gestiunea resurselor băncii.
 6. **Solvabilitatea și lichiditatea clientului băncii comerciale:** Conținutul și necesitatea analizei lichidității și solvabilității clientului băncii. Structura mijloacelor lichide a clientului băncii în baza bilanțului contabil. Determinarea indicatorilor de solvabilitate și lichiditate după bilanțul clientului. Analiza factorilor de influențare a solvabilității clientului băncii. Utilizarea rezultatelor analizei pentru fundamentarea deciziei și variantei de creditare. Sursele informaționale despre clienți.
 7. **Operațiunile de creditare a băncii:** Conținutul, principiile și clasificarea operațiunilor de creditare. Conținutul și analiza cererii de creditare. Conținutul și ordinea încheierii contractului creditar. Etapele creditării. Ordinea de acordare a creditelor și asigurarea creditelor. Ordinea rambursării creditelor; monitoringul creditar. Particularitățile rambursării creditelor cu termen expirat. Creditele riscante și analiza lor. Particularitățile creditării persoanelor fizice și persoanelor juridice. Analiza eficienței operațiunilor creditare.
 8. **Operațiunile și serviciile specifice de creditare ale băncilor comerciale:** Operațiunile de leasing ale băncilor comerciale: necesitate; noțiunea și conținutul operațiunilor de leasing. Tipurile relațiilor de leasing și rolul băncilor. Elementele plății de leasing și determinarea mărimii ei. Riscurile aferente operațiunilor de leasing. Operațiunile de factoring ale băncilor comerciale: necesitatea; noțiunea, conținutul și clasificarea operațiunilor de factoring. Conținutul și încheierea contractului de factoring. Determinarea plății pe operațiuni de factoring.
 9. **Operațiunile de decontare și operațiunile de casă efectuate de băncile comerciale:** Noțiunea, principiile și rolul decontărilor prin virament. Tipurile instrumentelor de plată. Caracteristica formelor de decontare prin virament aplicate în Republica Moldova. Aplicarea noilor forme de decontări prin virament în Republica Moldova (clearing, decontări electronice, card-uri bancare. Deservirea de casă a clienților băncii: regulamentul cu privire la efectuarea operațiunilor de casă în Republica Moldova. Organizarea trezoreriei la bănci. Organizarea primirii numerarului de la clienți. Organizarea eliberării numerarului clienților.
 10. **Riscurile bancare: Noțiune generală de risc și incertitudine în activitatea bancară. Formele de apariție a riscului în activitatea bancară. Clasificarea riscurilor bancare. Etapele de gestiune a riscurilor bancare. Funcția de gestiune a riscului în bancă.** Organizarea funcției de gestiune a riscurilor în bancă.

COMPARTIMENTUL 6 „Relațiile financiare și monetare internaționale”

1. **Conținutul relațiilor financiar-valutare internaționale:** Conceptul relațiilor financiar-valutare internaționale. Rolul relațiilor financiar-valutare internaționale. Sistemul financiar-valutar internațional: crearea sistemului monetar internațional; primele uniuni monetare; crearea sistemului monetar internațional de la Bretton-Woods: principiile de funcționare. Evoluția sistemului financiar actual. Sistemul Monetar European: crearea și funcționarea lui, problemele actuale.
2. **Piața monetară internațională:** Conceptul; caracteristică; conținut. Mijloacele și instrumentele de plată internațională. Valută: noțiune, conținut, tipuri. Convertibilitatea monetară. Devize: noțiune, clasificare, conținut. Monedele internaționale: noțiune, tipuri, conținut. Organizarea și efectuarea operațiunilor cu mijloace de plată internațională în Republica Moldova.
3. **Mecanismul cursului valutar: Definierea cursului valutar, tipurile de cursuri. Modele de stabilire a cursului valutar și factorii de influențare. Metodele aplicate în determinarea cursului valutar.** Teorii economice asupra cursului valutar. Cursul valutar al leului

moldovenesc: evoluție; metodele de determinare, problemele menținerii cursului valutar. Influența modificării cursului valutar asupra comerțului extern și dezvoltării economiei naționale.

4. **Riscul valutar:** Noțiune, tipuri, factorii de influențare. Tehnici de acoperire a riscului valutar în cadrul contractului: clauza valutară simplă; clauza coșului valutar simplu și ponderat; clauza monedei internaționale; alegerea monedei de contract; includerea în preț a unei marje asigurătorii; sincronizarea încasărilor și plăților în aceeași valută. Tehnici de protecție împotriva riscului valutar extra-contractuale: acoperirea la vedere; acoperirea la termen.
5. **Piața valutară internațională:** Noțiune; caracteristică; conținut. Principalele operațiuni pe piața valutară internațională: operațiunile la vedere; operațiunile la termen; operațiuni de arbitraj valutar; hedgingul valutar etc. Lichiditatea internațională: elementele și gestionarea. Caracteristica operațiunilor efectuate de către persoanele juridice rezidente în Republica Moldova pe piața valutară națională și internațională și problemele existente. Reglementarea pieței valutare din Republica Moldova.
6. **Modalitățile de plată internațională:** Tipurile de plăți și decontări internaționale; caracteristica modalităților de plată internaționale. Acreditivul documentar: noțiune, elementele, clasificarea, procedura bancară de derulare. Incasoul documentar: noțiune, mecanismul derulării; ordinul de plată. Scrisoarea de garanție bancară: noțiune, tipuri. Plățile prin clearing; compensația; acorduri valutare; clearingul multilateral. Utilizarea mijloacelor și instrumentelor de plată internațională în Republica Moldova. Reglementarea instrumentelor de plată internațională în Republica Moldova.
7. **Piața financiară internațională:** Noțiune; conținut; structură. Instrumentele de bază și participării la piața internațională de capital. Plasamentul internațional de titluri. Investițiile internaționale directe. Activitatea instituțiilor financiare din Republica Moldova pe piața financiară internațională și problemele existente.
8. **Piața internațională a creditului:** Concept, conținut, caracteristică, rolul. Riscurile și garanțiile creditului internațional. Tehnica acordării și rambursării creditelor. Dobânda aferentă creditului internațional. Posibilitățile de acces la creditul internațional. Reglementarea și specificul creditului internațional în economia Republicii Moldova.
9. **Lichiditatea internațională. Datoria externă.** Lichiditatea internațională și rezervele valutare internaționale. Rezervele internaționale ale Republicii Moldova. Asistența financiară externă. Datoria externă și indicatorii datoriei externe. Analiza evoluției și structurii asistenței financiare externe și datoriei externe a Republicii Moldova.
10. **Balanța de plăți externe.** Balanța de plăți externe: concept, structură, indicatori, factori de influență. Metode de echilibrare și ajustare a balanței de plăți externe. Interpretarea balanței de plăți externe. Balanța de plăți externe a Republicii Moldova.

COMPARTIMENTUL 7 „Activitatea investițională și gestiunea portofoliului de investiții”

1. **Aspecte conceptuale privind investițiile.** Noțiuni privind investiția, elementele de identificare a investiției, aspecte și trăsături caracteristice investițiilor; tipologia investițiilor. Activitatea investițională; particularitățile de bază ale activității investiționale; piața investițională: definiție, structura și infrastructura acesteia; baza legislativă și normativă privind activitatea investițională în Republica Moldova.
2. **Procesul investițional:** definiție, conținut, subiecții procesului investițional, fazele procesului investițional (etapele fazei preinvestiționale, fazei investiționale, fazei de exploatare). Proiectul de investiție: definiție, elementele componente ale acestuia, tipologie (proiect investițional de tip inițiere sau extindere, proiect investițional de tip modernizare sau înlocuire), structura proiectului investițional (descriere generală, premisele și ideea principală a proiectului, analiza pieței și conceptului de bază, materia primă și livrările, amplasarea, proiectarea și tehnologia, organizarea, resursele de muncă, planificarea realizării proiectului, planul financiar și evaluarea eficienței investiției).; Studiul de fezabilitate a proiectului

investițional, scopurile și obiectivele studiului de fezabilitate; componentele studiului de fezabilitate.

3. **Evaluarea eficienței economice a investițiilor.** Conceptul de eficiență a investițiilor. Aspecte metodologice de evaluare a investițiilor. *Indicatorii statici* de evaluare a investițiilor (volumul capitalului investit, durata de realizare a lucrărilor de investiții, durata de funcționare a obiectivului, cheltuielile echivalente sau recalulate, investiția specifică, termenul de recuperare a investiției, coeficienții de eficiență economică a investițiilor sau rata de rentabilitate, randamentul economic al investiției). **Cuantificarea factorului timp în evaluarea eficienței investiției, conținutul și necesitatea actualizării, coeficienți de actualizare, anuitate și tipuri de anuități, valoarea prezentă și valoarea viitoare a anuității. Conținutul și semnificația indicatorilor dinamici:** indicatorul Angajamentul de capital (K), indicatorul Perioada de recuperare actualizată a investiției (DPP), indicatorul Valoarea netă actualizată (NPV), indicatorul Indicele de profitabilitate (PI), indicatorul Rata internă de rentabilitate (IRR); implicațiile indicatorului Rata internă de rentabilitate modificată (MIRR), aspecte privind determinarea nivelului ratei de actualizare utilizat la calculul indicatorilor de evaluare a eficienței economice a investițiilor.
4. **Surse de finanțare a investițiilor și costul capitalului investit.** Structura surselor de finanțare a investițiilor, surse proprii de finanțare a investițiilor, surse atrase de finanțare a investițiilor; forme noi de finanțare a investițiilor, necesitatea investițiilor cu capital străin. Costul surselor proprii de finanțarea a investițiilor, costul surselor atrase de finanțarea a investițiilor: costul acțiunilor, costul obligațiunilor, creditelor, costului mediu ponderat al surselor de finanțare a investițiilor (WACC), structura optimă a capitalului investit, cost oportun al capitalului, costul marginal al capitalului și decizia de investiții.
5. **Riscuri în activitatea de investiții.** Incertitudinea și riscul în activitatea de investiții, definirea riscului investițional, criterii și modalități de clasificare a riscurilor investiționale. Metode de evaluare a riscului investițional: dimensionarea riscului cu ajutorul probabilității, metoda arborelui de decizii, modelul CAPM; reflectarea riscului în calculele de eficiență a proiectului de investiții: analiza de sensibilitate la risc, metoda scenariilor, metode moderne de cuantificare a riscului investițional. gestiunea riscului de investiții, modalități de diminuare a riscurilor investiționale.
6. **Climatul investițional și importanța acestuia pentru activitatea investițională.** Concept; factori determinanți (pozitivi și negativi); necesitatea indicatorilor de evaluare; influența asupra deciziilor investiționale. Climatul investițional în Republica Moldova: evoluția; factorii negativi și pozitivi ai climatului investițional; căi de reformare a climatului investițional; atractivitatea investițională a țării și componentele acesteia, imaginea investițională a țării.
7. **Politica investițională la micro- și macro- nivele.** Politica investițională a întreprinderii; scopul, obiectivele, factorii determinanți. Politica de dividend a întreprinderii și rolul acesteia în atragerea investitorilor. Conceptul, scopul și principiile politicii investiționale a statului; instrumente și priorități ale politicii investiționale a statului. Strategia investițională a Republicii Moldova și prioritățile acesteia.
8. **Investițiile de portofoliu și formarea portofoliului investițional.** Concept; tipurile investițiilor de portofoliu; portofoliul investițional; criteriile de clasificare a portofoliului de investiții (după obiect, în funcție de preferințele investitorului, în funcție de gradul de atingere a obiectivelor urmărite); factorii necesari la selectarea hârtiilor de valoare (venitul scontat, riscul investițional, caracteristicile fiscale, particularitățile tehnice ale tranzacțiilor cu valori mobiliare); principii de formare a portofoliului investițional; procesul de formare a portofoliului investițional.
9. **Selectarea portofoliului de investiții și analiza portofoliului.** Curbele indiferenței: concept, particularitățile importante ale curbelor indiferenței; modelul de determinare a rentabilității și a riscului investițional (modelul pieței); indicatorii de determinare a riscului total (variația totală, riscul sistematic, riscul nesistematic); modelul evaluării activului de

capital (CAPM). Conceptul de *analiză fundamentală*, metodele de prognoză (strategie descendentă de prognozare, strategia ascendentă de prognozare, prognoza probabilistică); modelul econometric; factorii fundamentali la nivel macroeconomic; analiza rapoartelor financiare ale societăților pe acțiuni (analiza retrospectivă). Esența *analizei tehnice*; axiomele analizei tehnice (mișcările pieței iau în considerare totul, prețurile se mișcă în mod orientat, istoria se repetă); analiza tradițională (principalele configurații: „triunghi”, „cap-umeri”, „zig-zag”); analiza tehnică modernă; analiza tehnică filozofică (teoria lui Elliot).

10. **Profitabilitatea și riscul portofoliului de investiții. Evaluarea eficienței gestiunii portofoliului de investiții.** Profit investițional: concept, elemente; factorii ce influențează mărirea profitului (factorii de natură externă, factorii de natură internă); indicatorii de determinare a rentabilității titlului financiar și a portofoliului investițional (profitabilitatea pentru perioada deținerei activului, profitabilitatea aproximativă, profitabilitatea portofoliului de valori mobiliare); concept general al riscului investițional; tipurile de risc (riscul dobânzii, riscul creditar, riscul pieței, riscul lichidității, riscul afacerii, riscul de retragere preventivă, riscul inflației, riscul diversificabil, riscul nediversificabil); indicatorii de dimensionare a riscurilor hârtilor de valoare (valoarea medie așteptată, devierea standard, coeficientul de variație, covariația, prețul riscului investițional, coeficientul beta); indicatorii de determinare a riscului de portofoliu (riscul propriu al portofoliului, riscul de piață al portofoliului). Eficiența gestiunii portofoliului: concept general; dimensionarea profitabilității portofoliului de investiții; dimensionarea eficienței gestiunii portofoliului, luând în considerație riscul; alegerea timpului optim al operațiunilor.

COMPARTIMENTUL 8 „Piețe de capital”

1. **Piața de capital:** abordări cu privire la piața financiară și de capital; piața de capital – componentă a pieței financiare; conceptul, trăsăturile, rolul și funcțiile pieței de capital în economia de piață; structura pieței de capital (piața monetară, piața bancară, piața valorilor mobiliare; piața primară, piața secundară, piața extrabursieră, piața acțiunilor, piața obligațiunilor, piața contractelor la termen, piața opțiunilor, piața de licitație, piața de negocieri, piețe intermitente, piețe continue, piețe mixte etc.); cererea și oferta pe piața de capital; particularitățile, starea actuală, strategii de dezvoltare a pieței de capital și pieței valorilor mobiliare din Republica Moldova.
2. **Instrumentele financiare primare de proprietate și rolul acestora în apariția și dezvoltarea societăților pe acțiuni:** acțiunile (concept, tipuri, caracteristici fundamentale); drepturile generate (de vot, la dividend, de atribuire, de subscriere, de preempțiune); baza legislativă în R.Moldova; evaluarea acțiunilor simple (indicatorii de evaluare, metode de evaluare); formarea și gestiunea portofoliului de acțiuni; strategiile pasive de gestiune a portofoliului de acțiuni (strategiile de cumpărare și deținere, strategia indexării); strategiile active de gestiune a portofoliului de acțiuni (strategia urmăririi valorii, strategia diversificării, strategia de creștere, strategia rotației de grup, strategiile costului constant și de nivelare a valorii, strategia bazată pe hedging, strategia de cumpărare a acțiunilor cu ajutorul împrumuturilor). Necesitatea și problemele diversificării acțiunilor cotate pe piața valorilor mobiliare a Republicii Moldova.
3. **Instrumentele financiare primare de creanță și rolul acestora în formarea capitalului împrumutat:** obligațiunile (concept; tipologie; elemente definitorii; dobânda; valoarea nominală; maturitatea; prețul de piață); randamentul (cuponului, curent, la maturitate); indicatorii de evaluare a obligațiunilor zero-cupon (prețul de cumpărare a obligațiunii, rata nominală a profitului pentru perioada de deținere, prețul de vânzare a obligațiunii etc.); indicatorii de determinare a eficienței obligațiunilor cu plata periodică a dobânzilor (rata curentă a profitului la obligațiuni, prețul de vânzare, prețul de cumpărare etc.); durata și sensibilitatea obligațiunii; indicatorii de bază pentru determinarea eficienței portofoliului de obligațiuni (valoarea curentă a portofoliului, profitabilitatea, durata, ritmul creșterii valorii,

- lichiditatea portofoliului, coeficientul de lichiditate); metode de gestiune a portofoliilor de investiții.
4. **Emisiunea valorilor mobiliare:** procedura emisiunii acțiunilor la constituirea societății; emisiunile suplimentare; emisiunea și modalități de rambursare a obligațiunilor.
 5. **Portofoliul de valori mobiliare:** noțiune; principiile și ordinea formării; structura; funcțiile; aspectele juridice; formarea și gestiunea portofoliului de acțiuni; strategiile pasive de gestiune a portofoliului de acțiuni; strategiile active de gestiune a portofoliului de acțiuni; gestiunea portofoliului obligațiunilor; strategiile pasive de gestiune a portofoliului de obligațiuni; strategiile active de gestiune a portofoliului de obligațiuni; indicatorii de bază pentru determinarea eficienței portofoliului de obligațiuni (valoarea curentă a portofoliului, profitabilitatea, durata, ritmul creșterii valorii, lichiditatea portofoliului, coeficientul de lichiditate); metode de gestiune a portofoliilor de investiții; principalele reguli de formare și dirijare a portofoliului de valori mobiliare profitabil.
 6. **Instrumentele financiare derivate:** contractele „futures” (definire; elementele contractuale; tipologie; domenii de utilizare, lichidarea contractului); contractele „options” (esența; elementele contractuale; tipologie; domenii de utilizare, lichidarea contractului); contracte SWAP (tipuri, elemente definitorii, mecanismul derulării). Rolul instrumentelor financiare derivate în evoluția crizei financiare mondiale. Necesitatea implementării instrumentelor financiare derivate în Republica Moldova.
 7. **Participanții la piața de capital și activitățile desfășurate de ei:** caracteristica generală a activității emitenților și investitorilor pe piața valorilor mobiliare; participanți profesioniști și activitățile desfășurate de ei (activitate de brokeraj; activitate de dealer; activitate de underwriting; activitate de administrare a investițiilor; activitate de ținere a registrului; activitate de depozitare; activitate de clearing; alte genuri de activitate; reglementarea activității participanților profesioniști pe piața valorilor mobiliare a Republicii Moldova.
 8. **Bursa de valori și tranzacțiile bursiere:** concept; funcții; rol; structura organizatorică; organele de conducere; regulile efectuării operațiunilor bursiere; caracteristica burselor de valori din New-York și Tokio; bursa de valori din R. Moldova (baza legislativă, evoluția; structura organizațională, funcțiile, cerințe privind activitatea de membru), rolul, problemele și perspectiva dezvoltării ale Bursei de Valori a Moldovei); definirea tranzacției bursiere; clasificarea tranzacțiilor bursiere, sisteme de tranzacții; tranzacții bursiere la vedere cu instrumente financiare primare; ordinele bursiere și tipologia lor; cursul bursier; clearingul și decontările; tranzacțiile forward cu instrumente financiare primare; tipologia și esența tranzacțiilor forward; tranzacții la termen ferme, tranzacții la termen condiționate, tranzacții în marjă (vânzări scurte); tranzacțiile pe piețele contractelor futures (mecanismul de inițiere și tranzacționare a contractelor futures, determinarea poziției futures, reglarea zilnică a poziției futures, clearingul și decontarea contractului futures).
 9. **Indicii bursieri:** definire, rol, clasificare; selectarea eșantionului de firme; atribuirea importanței componentelor din eșantion; alegerea datei de referință; modele generale de calcul a principalilor indici bursieri (Dow-Jones, Standard & Poor's, AMEX, NASDAQ, Nikkei, Topix, CAC 40; indici bursieri din R.Moldova).
 10. **Mecanismul organizării tranzacțiilor bursiere:** listingul; licitația și tipologia acestora; cotarea valorilor mobiliare; clearingul și decontările; mecanismul și problemele organizării tranzacțiilor bursiere pe piața bursieră a Republicii Moldova.
 11. **Organizarea tranzacțiilor bursiere la Bursa de Valori a Moldovei:** ordinele bursiere și tipologia acestora; formele de organizare a tranzacțiilor cu valori mobiliare; sistemul de tranzacții (SAIT), mecanismul pieței bursiere interactive; reglementarea tranzacțiilor bursiere în Republica Moldova.

COMPARTIMENTUL 9 „Prețuri și tarife”

- 1. Conceptul, esența și rolul prețurilor în economie:** Abordarea conceptului de preț în teoria economică. Funcțiile prețului. Sistemul de prețuri și categoriile acestora. Factorii de influență a procesului formării prețului.
- 2. Politica privind formarea prețurilor la întreprindere:** Politica de preț - element al politicii de marketing. Strategia de preț. Alternative strategice în domeniul fundamentării prețurilor. Formarea prețului în cadrul ciclului vital al produsului.
- 3. Adaptarea prețurilor pe diferite tipuri de piață:** Clasificarea și caracteristica tipurilor de piață. Particularitățile formării prețurilor în condițiile concurenței perfecte, în condițiile monopolului absolut, în cadrul concurenței monopoliste, în condițiile oligopolului și duopolului.
- 4. Metodele de determinare a prețurilor:** Metodele de determinare a prețurilor în baza costului. Metodele de determinare a prețurilor orientate spre profit. Fundamentarea prețurilor în funcție de parametrii cost/volum/profit. Metodele de determinare a prețurilor în baza cererii. Metodele de determinare a prețurilor orientate spre concurență. Determinarea prețurilor în baza echilibrului dintre cost, cerere și concurență (modelul 3 „C”).
- 5. Reglementarea de stat a prețurilor și tarifelor:** Liberalizarea prețurilor în R. Moldova. Necesitatea reglementării de stat a prețurilor și tarifelor. Organele cu drept de decizie în domeniul formării prețurilor.
- 6. Metodele de reglementare a prețurilor (tarifelor):** Metodele directe de reglementare a prețurilor (tarifelor). Metodele indirecte de reglementare a prețurilor (tarifelor). Protecția concurenței și politica antimonopol.
- 7. Particularitățile determinării prețurilor în unele ramuri ale economiei naționale din R. Moldova:** Specificul calculării prețurilor în comerț. Fundamentarea prețurilor în agricultură. Particularitățile stabilirii prețurilor la pământ și resursele naturale. Specificul determinării prețurilor în construcții-montaj. Prețurile resurselor energetice.
- 8. Specificul determinării tarifelor la servicii:** Tarifele, parte componentă a sistemului de prețuri. Tarifele pentru serviciile de transport și telecomunicații. Tarifele pentru serviciile gospodăriei comunale și locative. Tarifele pentru serviciile de turism și alimentație publică.
- 9. Prețurile în cadrul comerțului internațional:** Prețurile externe și interacțiunea acestora cu prețurile interne. Categoriile de prețuri practicate în cadrul tranzacțiilor comerciale internaționale. Rolul statului în reglementarea comerțului internațional prin intermediul mecanismului prețurilor. Tehnica determinării prețurilor produselor de import. Fundamentarea prețurilor produselor de export. Specificul stabilirii prețurilor de transfer.
- 10. Sistemul statistic de cercetare a nivelului și evoluției prețurilor (tarifelor) în economie:** Necesitatea, particularitățile și organizarea sistemului statistic a prețurilor și tarifelor. Determinarea nivelului prețurilor (tarifelor) în cadrul analizelor statistice. Indicii de prețuri. Procedee de calcul ale indicilor de prețuri. Prognozarea prețurilor.

SURSE BIBLIOGRAFICE RECOMANDATE:

1. Constituția Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.08.1994, nr.1 (1).
2. Codul Fiscal al Republicii Moldova, ediție specială cu modificările la situația de 01.01.2008.
3. Codul Vamal al Republicii Moldova. Nr.1149-XIV din 20.07.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, din 23.12.2000, nr.160-162 (1201).
4. Legea Republicii Moldova cu privire la asigurări. Nr. 407-XVI din 21. 12.06. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 06.04.2007, nr.47-49 (213).
5. Legea Republicii Moldova privind piața valorilor mobiliare. Nr.199-XIV din 18.11.1998. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 10.10.2008, nr. 27-28 (655) cu modificările ulterioare.
6. Legea Republicii Moldova privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. Nr. 206 din 07.07.2006. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 11.08.2006, nr.126-130 (605).
7. Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei. Nr.548-XIII din 21.07.1995. În : Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.10.1995, nr. 56-57 (624).
8. Legea instituțiilor financiare. Nr.550-XIII din 21.07.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 01.01.1996, nr.1 (624), cu modificările ulterioare.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la protecția concurenței. Nr.1103-XIV din 30.06.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 31.12.2000, nr.166-168, cu modificările ulterioare.
10. Legea Republicii Moldova cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. Nr. 845 din 03.01.1992. În: Monitorul Parlamentului, 28.02.1994, nr.2 (33) cu modificările ulterioare.
11. Legea Republicii Moldova cu privire la Comisia Națională a Valorilor Mobiliare. Nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 04.03.1999, nr.22-23 (91), cu modificările ulterioare.
12. Legea Republicii Moldova cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător.Nr.81 din 18.03.2004. În: Monitorul Oficial al R. Moldova, 23.04.2004, nr.64-66 (344) cu modificările ulterioare.
13. Legea Republicii Moldova privind reglementarea valutară. Nr. 62 din 21.03.2008. În : Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.07.2008, nr. 127-130 (498).
14. Andrei L. Euro. București: Economică, București, 2003. 238p.
15. Anghelache G. Bursa și piața extrabursieră. București: Economica, 2000. 368 p.
16. Anghelache G. Piața de capital. Caracteristici, evoluții, tranzacții. București: Economica, 2004. 412 p.
17. Basno C., Dardac N. Operațiuni bancare. Instrumente și tehnici de plată. București, 1996 . 251p.
18. Basno C., Dardac N., Floricel C. Monedă, Credit, Bănci. București: Didactică și Pedagogică, 2003. 374 p.
19. Berdila-Cirlan A. Relații valutar-financiare internaționale în scheme: (planuri tematice, studii de caz, teste) Chișinău: Evrica, 2006. 135 p.
20. Botnari N. Finanțele întreprinderii, Chișinău: Tipografia Centrală, 2008. 258p.
21. Bran P. Relațiile financiare și monetare internaționale. București: Economică, 1995. 320 p.
22. Bran P.Comunicarea financiară, București: A.S.E., 2003. 414 p.
23. Bratu Ș. Bursa de valori și tranzacțiile cu valori mobiliare. Craiova: Universitaria, 1998. 388 p.
24. Caraganciu A., Iliadi Gh. ș.a. Monedă și credit. Chișinău: A.S.E.M., 2004. 249 p.

25. Caraganciu A., Domenti O., Ciobu S., Bazele activității investiționale. Chișinău: ASEM, 2004. 320p.
26. Cerna S. Banii și creditul în economiile contemporane, vol. 1: Elemente de analiză monetară, București: Enciclopedică, 1994. 392 p.
27. Cerna S. Sistemul monetar și politica monetară, București: Editura Enciclopedică, 1996. 237 p.
28. Cerna S. Unificarea monetară în Europa, București: Editura Enciclopedică, 1997. 129 p.
29. Chabot Ch. Euro – moneda europeană. București: Teora, 2000. 144 p.
30. Ciobanu Gh. Bursele de valori și tranzacțiile la bursă. București: Editura Economica, 1997. 262 p.
31. Cistelecan L.M. Economia, eficiența și finanțarea investițiilor. București: Economică, 2002. 536 p.
32. Cociug V., Cinic L. Gestiunea riscurilor bancare. Chișinău: ASEM, 2008. 167p.
33. Cociug V., Mistrean L. Operațiuni bancare: concepte, scheme, aplicații. Chișinău: ASEM, 2006. 268 p.
34. Cociug V., Timofei O. Control și audit intern bancar. Chișinău: ASEM, 2008. 234 p.
35. Daianu D. Echilibrul economic și moneda: keynesism și monetarism, București: Humanitas, 1993. 159 p.
36. Doltu C. Investițiile străine directe și influența lor asupra modernizării economiei în tranziție. Chișinău: ARC, 2008. 182 p.
37. Dragomir Gh. Monedă. Credit: curs, Galați, 1996. 99 p.
38. Felicia A. Fiscalitate și prețuri în economia de piață, București: Economica, 2002. 117p.
39. Frei L. I. Sistemele bancare contemporane ale Angliei, SUA și Franței. București: Editura de stat, 1996. 220 p.
40. Gavrila T. Managementul general al firmei Ed. a 2-a. București: Economica, 2004. 320 p.
41. Georgescu Golosoiu L. Mecanisme valutare. www.ligiagolosoiu.ro.
42. Ghilic-Micu B. Bursa de valori. București: Economica, 1997. 263 p.
43. Gorobeț, I. ș.a. Practici bursiere internaționale. Chișinău: A.S.E.M., 2006. 199 p.
44. Gradu M. Tranzacții bursiere. Piețele futures și de opțiuni. București: Economica, 1995. 207 p.
45. Grigorita C. Activitate bancara. Ediția a II-a rev. și compl. Chișinău: Cartier, 2004. 424 p.
46. Hoanță N. Bani și bănci, București : Economică, București, 2001.280 p.
47. Ignat I. Uniunea Europeană: de la piața comună la moneda unică. București: Enciclopedică, 2002. 200 p.
48. Imireanu M. Tehnica și practica operațiunilor bancare: relațiile agenților economici cu băncile, București: Tribuna Economică, 1995. 326 p.
49. Kirițescu C. Dobrescu E. Moneda: mică enciclopedie. București: Enciclopedică, 1998. 264 p.
50. Le Goff Jacques. Negustorii și bancherii în Evul Mediu. București: Editura Meridiane, 1994. 194 p.
51. Luchian I., Marienciuc A. Managementul portofoliului de investiții, Chișinău: ASEM, 2008. 215p.
52. Manolescu Gh. Politici monetare și fiscale. București: Economică, 1997. 221 p.
53. Manolescu Gh. Monedă și credit. București: Editura Fundației România de Măine, 2003. 228 p.

54. Manolescu Gh. ș.a. Modelul structural și funcțional al sistemului financiar românesc. București: Centrul de Informare și Documentare Economică, 2003. 95 p.
55. Manolescu Gh., Sisteme monetar-financiare comparate, București: Universitatea Ecologică, 1997. 208 p.
56. Mayer Th. Banii, activitatea bancară și economia. București: Didactică și Pedagogică, 1993. 590 p.
57. Onofrei M. Management financiar. Bucuresti: C.H. Beck, 2006. 128 p.
58. Oprișescu M. ș.a. Monedă și credit: teorie și practică, Craiova: Universitaria, 1998. 323 p.
59. Paun N. Bani și bănci în structuri europene. Cluj: Biblioteca Apostrof, 1995. 248 p.
60. Popa I. Bursa. București: Adevărul, vol.I, 1993. 298 p.
61. Popescu V. Bursa și tranzacții cu titluri financiare. București: Editura CALL, Clubul Român, 1993. 335 p.
62. Prisăcariu M., Dornescu V., Stoica O. Tranzacții la bursele de mărfuri și valori. Bacău: Agora, 1996. 116 p.
63. Sestacovskaia A., Kuymina O., Chicu N., Bazele fiscalității. Chișinău: A.S.E.M, 2007. 88 p.
64. Sorocean Ch. ș.a. Managementul proiectelor: Identificarea surselor financiare și elaborarea proiectelor. Chișinău : Evrica, 2004. 104 p.
65. Starițin L. Sistemul bancar al Republicii Moldova: condiții de restructurare și principalele direcții de dezvoltare Chișinău: INEI, 2001. 48 p.
66. Stoica V. Bani și Credit , București: Economica, 2003. 535p.
67. Tiuricov C. Metode de luare a deciziilor pe termen scurt in gestionarea finantelor corporative in conditiile crizei economice. Chișinău: A.S.E.M., 2003. 25 p.
68. Tudorache D. Moneda, Banci , Credit. Bucuresti: Universitara , 2006. 188p.
69. Turliuc V. ș.a. Monedă și credit. București: Economica , 2005. 303 p.
70. Văcărel I. ș.a. Asigurări și reasigurări. București: Expert, 1993. 277p.
71. Vasile R. Moneda și politica fiscală. București: Uranus, 1994. 222 p.
72. Vasilescu I. ș.a. Investiții. București: Economică, 2000. 480 p.

73. Rogers C. Money, Interest and Capital: A study in the foundations of monetary theory. London: Cambridge University Press, 1991. 318 p.
74. Банки и банковские операции. Учебник для вузов. Под ред. В. Челнокова. Москва: Высшая школа, 1998. 345 с.
75. Банковское дело, Под ред. Колесникова В. И., Кроливецкой Л. П., изд. 3-е, Москва: Финансы и Статистика, 1997. 478 с.
76. Бударина Н.А. Международные финансы, Донецк, 2002. bookz.ru.
77. Дегтярева О. И. Биржевое дело. Москва: ЮНИТИ, 2000. 680 с.
78. Деньги. Кредит. Банки: учебник под ред. Лаврушин О. И., 2-е изд., Москва: Финансы и Статистика, 2004. 460 p.
79. Жукова Е. Ф., Зеленкова Н., Максимова Л. М., Деньги. Кредит. Банки: учебник для вузов 2-е изд., Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 600 с.
80. Долан Э. и др. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика, Санкт-Петербург: Питер, 1994. 493 с.
81. Иовв Т. Биржевые операции: курс лекций. Кишинэу: ASEM, 2006. 455с.
82. Иовв Т. Основы функционирования рынка капитала: курс лекций по дисциплине. Кишинэу: ASEM, 2004. 416 с.
83. Международные финансы. ru.wikipedia.org.
84. Мошетто Б., Планьоль А. Международная банковская деятельность, Москва: ИНТРАТЭК-Р, 1994. 122 с.

85. Носкова. И. Я. Валютные и финансовые операции .Москва: Финансы, 1998. 302 с.
86. Перчинская Н., Доду К. Фондовый рынок Молдовы. Кишинэу: 2001. 321 с.
87. Поляков В.П., Московкина Л.А. Основы денежного обращения и кредита: учебное пособие. 2-е изд. доп., Москва: ИНФРА-М, 1997. 192 с.
88. Роуз П., Банковский менеджмент: предоставление финансовых услуг. Москва: Дело, 1997. 768 с.
89. Рынок ценных бумаг: Учебник. Под ред. В.А.Галанова, А.И. Басова. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Финансы и статистика, 2004. 448с.
90. Тарасевич В.М. Ценовая политика предприятия. Санкт-Петербург: Питер, 2003.
91. Тарасов В. И. Деньги. Кредит. Банки: учебное пособие. Минск: Книжный дом, 2005. 511 с.
92. Фадеева И. Методическое пособие по курсу "Финансы предприятий Кишинэу: МГУ, 2004. 130 с.
93. Финансы предприятий. Под ред. А. А. Фирсовой. Москва: Альфа Пресс, 2004. 384 с.
94. Финансы предприятий, ru.wikipedia.org.
95. Финансы предприятия, ukrlib.boom.ru.
96. Финансы, денежное образование и кредит. Под ред. Романовского М. В. и Врублевской О. В. Москва: Юрайт, 2004. 544 стр.
97. Финансы. Денежное образование. Кредит. Под ред. Поляка Г. Б. 2-е изд. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. 507 стр.
98. Хэррис Дж. Мэнвилл, Международные финансы. Москва 1996, www.bibliotekar.ru.
99. Шульгин А.Г. Валютный курс и международные финансы. Москва, 2003, www.ecsocman.edu.ru.
100. Manolescu G. Buget. București: Economică, 1997. 368 p.
101. Păun C., Păun L. Riscul de țară. București: Economică, 1999. 256 p.